

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETESI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. KOVÁCS JÓZSEF
ÜGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Állami iskola.

Irta: Mezey István.

Kunszentmárton, november 27.

III.

Hogy úgy az intézők, valamint a közelebről érdekeltek teljes képet alkothassanak maguknak az iskoláink átalakulási procedurája alatt történekről, előző két cikkemben felhozottak kiegészítéseként — mint igen-igen lényeges — hitoktatás és a tanítók fizetésének kiutalásáról szólók ezuttal.

Állami iskolánál rendszerint a hitoktatást egy arra képesített, kinevezett hitoktató látja el.

Megtörténik azonban az is, hogy a helybeli lelkészek, mint óraadók, végzik a hitoktatást óránként meghatározott fixdíjazásért.

Arra, hogy Kunszentmárton tizezeret meghaladó kath. hitközségének csaknem minden ügyét, baját végző két segédlelkésznek lesz-e fizikai ideje a belterületen levő 19 tanteremben heti 28—36 órát tartani, ezuttal nem térek ki, azt megmutatja a jövő; de azt igen is hangoztatom, hogy a hitoktatás nemcsak hogy rendezve nincs még, de a legszükségesebb, az utasítás szerint az évi költségvetésbe sincs beleillesztve s

igy nagyon természetesen fölterjesztve sincs.

Kit terhel itt a felelősség?

Avagy talán nincs egyetlen-egy ember sem, akít a vallás tanítás ügye érdekelne?

Szerintem igen lényeges ez az ügy, katolikus szempontból és az, a ki ezt elhanyagolja, nemcsak vétkes mulasztást, hanem bünt követ el.

Igy áll ez idő szerint a hitoktatás. Hát a tanítók fizetése?

Szeretném szépíttetni, kerülgetni, szeretnék valami enyhe jelzót használni, de hiába.

Nevén kellett azt megneveznem. A tanítók fizetésére vonatkozó mulasztás már nem mulasztás, hanem lelkiismeretlenség.

Huszonhárom családot hónapokon át fizetés nélkül hagyni, ez még a lelkiismeretlenségénél is több, ez már egyenes roszakaratból eredő hanyagság.

Az utasítás szerint köteles a tanfelügyelő a kinevezett állami tanítóktól az esküt kivenni, ezt a kormány-nak bejelenteni s egyidejűleg a fizetés-utalását kérni.

Ezt a tanfelügyelő elmulasztotta. Kivette ugyan az esküt, de a fizetés utalásáról nem gondoskodott. Hogy ez így van, több mint bizonyos. A kultusz-kormányról nem tehető fel, hogy 23

családot indokolatlanul adósság csinálásba, nélkülözésbe kergessen és tisztos hitelének elvesztésére kényszerítsen.

Ha Kunszentmárton község előjárósága nem jár el oly nemeslelkűen, mint eljár, nem előlegezi hónapokon át a tanítók fizetését, hol állanak Kunszentmárton tanítói? Hosszu nélkülözések után az adósság labirintjában.

Ezekből, napnál világosabban tűnnek ki a tanfelügyelő mulasztásai.

Esküt kivenni megjelenik rendes időben, mert a kiszállással napidíj s utáltalány jár. De leülni az íróasztalhoz, megírni egy jelentést s kérni a fizetés kiutalását, ez nagy munka, ehhez több idő kell.

De meg a tanítók, a nemzet napszámosai, azok már megszokhatták a nélkülözést, 3—4 hónappal később kapni a fizetést, az már mellékes, azok kibírják.

Ezuttal e két esettel akartam csak foglalkozni, de mert magam is beleuntam a hatalmi túltengésből eredő szabálytalan, mondhatnám törvényellenes eljárások regisztrálásába, befejezésül rámutatok még két esetre, amelyek azt hiszem, példátlanul állanak.

Ezt a kifejezést használtam fentem, „hatalmi túltengés”. Mivel jellemezhetném mással a tanfelügyelő azon eljárását, hogy állami iskolában osztat-

Adventi szokások.

Irta: Mezey István.

A mai nappal köszöntött be hozzánk az adventi tiltott idő az ő mélységes komolyságával és évszázados hagyományos szokásaival.

A római egyház ujvé ez a nap.

Négy heti időtartama azt a négyezer esztendőt jelképezi, amely négyezer év alatt az emberiség, a föld minden népe rabigába verten a «Messiást», a szabadítót várta.

Akkor csüggedten, aggódva, de bizva, remélve hangzott a népek ajkairól: «Rorate coeli de super», ma ihlettel, ájtatos lélekkel zengik a föld népeinek milliói: «Harmatozáatok egek az igazat».

Az adventi időben az egyház törvényei tiltják a zajos mulatságokat, ebben az időben házasságok nem köttetnek.

Az egyház a «Messiás» eljövetele emlékünnepeinek méltó megülése, a Messiás lélekbeni fogadására ezen szavakkal figyelmeztet: «Készítsétek elő az ur utját, minden domb és halom egyenesíttessék el».

Ezen «dombok» és «halmok» alatt az egyház a lelket terhelő bűnöket érti és az azoktól megszabadulásra int.

A társadalomnak is megvannak az ő sajátos adventi szokásai.

Az előkelő osztályhoz tartozók családias összejöveteleket, teastéket rendeznek, hol itt, hol ott jönnek össze s kedélyesen szórakozva töltik el a hosszú téli estéket.

A népeletben is megtaláljuk még manapság is az adventi szokásokat.

Erősen tartja magát a «roráté-kolbász», amely igen sok helyen kerül asztalra az első hajnali mise utáni reggelineél.

Az advent egyik jellegzetes szokása a nép között az estéinküti dióra való kártyázás.

Falu helyeken adventban nyílnak meg a fonókák, ahol ifjak és leányok, sőt éltebb emberek és asszonyok jönnek össze, ahol a leányok fonnak, az ifjak mesélnek vagy dallinkóznak.

Az itt fonó leányok és dallinkázó ifjak közül a legtöbb esetben már advent multával, a farsangon párok lesznek többen, összefonták, összedalolták egymást.

Erősen tartja magát a tollfosztás, ezt azonban már nemcsak adventban, hanem az egész télen át folytatják.

Adventben kezdődnek meg a dísnótorok, ilyenkor tartják meg — mert rá is érnek — a legtöbb helyen a népnapot.

Az adventi napok a legalkalmasabbak a leányvadásra.

Egyik legszebb, legkímagaslóbb, a szivekből talán soha ki nem írható szép szokás, a hajnali mise.

Falu, városban, mindenütt, ahol csak katolikus egyházközség és templom van, a kora hajnali órákban tartatni szokott «Roráté»-ra megy a nép. Egyes nagyobb ünnepeket kivéve, talán egész éven át soha sincs úgy megtelve a templom, mint ezen hajnali misén.

Hogy miért olyan látogatottak ezek a hajnali misék, annak magyarázatát a magyar nép lelkeben élő «Maria kultusz» adja meg.

A magyar nép Máriát, mint Isten anyját, mint Magyarország nagyasszonyát, patronáját tiszteli, azért látogatják oly nagy számban a «Rorátékat», mert ezek Mária-misék.

S hogy valósággal Mária-misék, bizonyítja már az is, hogy az ezen misékre előirt egyházi énekek mind az Istenanya tiszteletét zengik.

Még egy ő, talán soha el nem muló adventi szokásról emlékezem meg a még felnem sorolt sok-sok közül és ez, a betlehemi járás.

Gyermekek pásztorok öltözötten közöttük egy angyallal a betlehemi istálló historikumát ujtják meg s hozzák emlékezetünkbe.

Itt azonban már nagy eléréseket észlelünk.

Egyes vidékeken a régi puritán népies előadásban látjuk e kedves dolgot előadni, míg más-más helyeken már nagyon is modern, émelegős, sőt bántó formákban adják elő.

Isten tudja, bár parasztikusabb a régi szent, de még is kedvesebb ugy.

Az advent főkoronája a Karácsony, a melynél szintén minden vidéken nyilvánulnak el-eltérő szokások, amelyekről azonban más alkalommal emlékezem meg.

Adventről írtam, tehát azzal végzem elmékedésemet úgy is mint katolikus, úgy is mint ember: «Rorate Coeli de super!»

Ian iskolát tart fenn zsidó tanító vezetése alatt? Nem hatalmi túltengés ez?

Allanot az államban! S ezt a magy. kir. tanfelügyelő teszi! Nem hatalmi túltengés az, hogy a kinevezett főlosleges ref. vallású tanítót véglegesíti, sőt kijelenti: „tehetnek ellene bármit, az itt marad“

Nem hatalmi túltengés az, hogy a kultuszterca terhére kinevezett főlosleges tanító itt hagyása miatt Péntek Szeréna és Mihály Gyula kinevezett rendes tanítók felnapokat tanítanak?

Nem hatalmi túltengés az, hogy a vásártéri iskolát, ahol az I-ső, II-ik osztályos irni-olvasni nem tudó gyermekek vannak, gazdasági jelleggel látja el?

Ha nem hatalmi túltengés, akkor szakismeret hiány, akkor tudatlanság. Vagy mind a kettő!

Legyen akár az egyik, akár a másik, mindkét esetben hiba. Ha pedig hiba, akkor annak elkövetője nem érdemli meg azt a bizalmi állást, amelyet betölt, az ilyen hibákat elkövetőnek egyedül egy állás való — s azt be fogja tudni tölteni — a jól kiérdemelt nyugdíjállomány.

Polgári iskola.

Kunszentmárton november 27.

Eldölt a harc. Győztek a Körös Szállópártiak. Kunszentmártoni község képviselőtestülete november hó 22-én kimondta, hogy polgári iskolának, a nyilvánossági jog elnyerése végett, átengedi a községi nagyvendéglőt.

Sokáig folyt a harc, míg ehhez az eredményhez eljutottunk. — Ez a harc körülbelül másfél esztendője folyik, mióta a Körös-szállodát kezdték építeni. A részvényesek legnagyobb része azt követelte, hogy — miután egy modern szálloda épül Kunszentmártonban — minden mas ventéglő és szálloda szűnjék meg. A polgárok helyeselték, hogy egy modern, szép szálloda épül, de a községi nagyvendéglőt, melyből a községnek haszna van, nem akarták feláldozni és híven ragaszkodtak hozzá.

Múlt az idő. A Körös-szálló felépült. A vendéglősnek nem valami jól ment. A részvénytársasághoz fordult, hogy a haszonbéri összegből engedjenek. A részvényesek végre úgy határoztak, hogy addig míg a községi nagyvendéglő meg nem szűnik, 1000 korona évi bérleenyedést adnak a vendéglősnek.

Ekkor indult meg igazában a harc a községi nagyvendéglő ellen. Be kell esni mindenaron.

Mert, ha a községi nagyvendéglő tovább is fennmarad, a Körös-szálló részvényei nem jövedelmeznek semmit.

Kapóra jött a polgári iskola. Utan-utólag hallottuk, hogy a polgári iskola léteirdeke Kunszentmártonnak. Ezt akceptáljuk. Sőt annak örülünk, ha gimnázium is létesülhetne. De menjünk tovább. A Körös-szálló pártiak azt mondták, hogy csak a községi nagyvendéglő való polgári iskolának. Miért éppen a községi nagyvendéglő? Azért, hogy megszűnjön, egyedül álljon a Körös. Tehát itt csak kibuvó volt a polgári iskola, valódi ok a nagyvendéglő megszüntetése volt. Elérték céljukat a részvényesek, a községi vagyonból ismét egy darabka elveszett s ha így folytatjuk, nem lesz semmi vagyonunk, de lesz száz percentes pótlóunk.

Hogy mennyire a nagyvendéglő volt a szálka a részvényesek szemében, bizonyítom azal is, hogy amikor egy képviselő azt mondta, hogy átengedjük a polgári iskola céljaira a „Muszáj“ kocsinát; a tanfelügyelő magából kikelve ugrott fel és idegesen kiáltozta:

— Nem engedem kocsinába a polgári iskolát!

Böles ember a tanfelügyelő. Hát a nagyvendéglő nem kocsinát? Csak a Muszáj? Ha

az egyik jó, akkor jó a másik is. De hát a községi nagyvendéglőnek áldozatul kellett esni a Körös szállodának.

A tanfelügyelő a közgyűlésen úgy viselkedett, mint a község védőangyala. Pedig ismerjük már. Igrér fűt-fűt, melyből nem valósul meg semmi. A közgyűlésen, ha valaki mond valamit, azt mondja illetékesen. Egy községi képviselő a tanfelügyelőtől is megvárhatja, hogy ne támadjon rá, mert neki is joga van indítványozni. De hát ő tanfelügyelő. A tanítók ehheznek, mert nem kapnak fizetést. Ezzel a tanfelügyelő nem törődik. Hadd éhezzenek. De másokat rendre tud utasítani. Meghívunk a nagy férfi előtt.

A nagyvendéglő megszüntetésével előtűnik azt, hogy a Körös egyedül maradt nagyobb vendéglősnek. Hogy haszna lesz e ebből a polgárságnak? Nem hiszem. Így nagyvendéglő veszedelmes Kunszentmártonban. Ugyis nagy drágaság van nálunk, de milyen lesz ezután? Mi meghívunk a község akaratát előtt és azt kívánjuk, hogy az igennel szavazó irakat ne érje csalogás, ha majd a polgári iskola kiadásait a pótlóból kell fedeztetni.

Ha a főjegyző szerint a népiskolára felvett kölcsönt ki lehet venni, akkor szabad téren építhetünk egy szép polgári iskolát. De hogy sikerül-e, az a jövő zenéje. Minden iskolának szabad téren kell állnia és nem a város közepén. A gyerekeknek levegő kell.

A közgyűlés a következőképen folyt le: Olvasatott a kir. tanfelügyelőnek rendelete a polgári iskola elhelyezése és községiesítése tárgyában. Olvasatott a polgári iskolai választmányának ugyan e tárgyban a községi előjárásighoz intézett iratára.

Előadó főjegyző előterjeszti a képviselőtestület a on határozattal, melyben kimondotta, hogy a polgári iskolát szükségesnek tartja ugyan, azonban tekintettel a község szorult anyagi helyzetére, azt községi jelleggel nem állítja fel, azonban, ha az iskola társulati uton állítatik fel, az esetben a központi iskolánál a régi istálló helyén építendő két új tantermet a polgári iskola céljaira átengedi, azonkívül az elemi iskolával kapcsolatban viseli annak dologi kiadásait és szükség esetén még esetleg pénzbeli segélyt is helyeztet kiállításba.

Mint hogy azonban azon támogatásokkal sem látta biztosítottak a miniszter a polgári iskola létesítését, szükségessé vált a nyilvánossági jog elnyerése végett, hogy a polgári iskola elhelyezéséről a főbbi osztályok részéről is gondoskodás tétessék. Ez okból kérelmezi a polgári iskola választmányja is, hogy a polgári iskola községiesítettessék.

Előadó főjegyző előterjeszti továbbá, hogy a községiesítés a községnek olyan anyagi áldozatával járna, melyet minden megrázkódtatás nélkül nem volna képes elviselni, miért is csak az esetben lenne keresztül vihető, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter az elemi iskola építésére felvett 220,000 koronás kölcsön, melynek felvétele 47 félévre történt, olyatén kitolásába beleegyezését adná, hogy ezen összegből a polgári iskola felépíthető lenne.

A kérdés elbírálásánál tehát két dologra hívja fel előadó a képviselőtestület figyelmét, 1-ször, hogy a már társulati alapon létesült polgári iskola nyilvánossági jogot kaphasson, hogy a 64 tanuló szűlei a 120 korona évi tandíj megfizetése mellett ne legyenek kénytelenek gyermekeiket idegen helyre vinni vizsgázás végett és ott a tandíjat és vizsgadíjat megfizetni; 2-ször, hogy a polgári iskola szükségességét elismerve, lehetővé tétessék, hogy az a község által átvétessék, mely esetben, ha az államtól kölcsön adott összegeken az iskola felépíttetik és felszereltetik, a befolyó tandíjat figyelembe véve, a községnek előre láthatólag 6000—8000 korona évi kiadást jelentene.

A kölcsön kitolása pedig, mely már a felvételtől tervbe vétetett, az államnak — költségvetésében nem szerepelne — megterhelhetést szintén nem okozna. Tehát úgy az állam, mint a község meg lehetne elégedve, mert a község az állam minden megterhelhetés nélkül polgári iskolához jutna és elvállalná annak dologi kiadásait.

Mindezeknél fogva javasolja előadó, hogy mondja ki a képviselőtestület, miszerint a tár-

sulati alapon fennálló polgári iskola nyilvánossági jogának elnyerhetése végett a községi vendéglős fogadót ez iskola céljaira a kijelölendő meliék-helyiségek és udvarral együtt *ideiglenesen átengedi*, továbbá határozza el a képviselőtestület, hogy a mennyiben az iskolák építésére felvett 220,000 korona kölcsönnek a szükség szerinti kitolásába a miniszter beleegyezését adja, úgy, hogy ezen összegből a polgári iskola felépíthető és felszerelhető lesz és a szokásos segélyt (mint a tanárok fizetéséhez való hozzájárulás) megkapja, a községi polgári iskolát felállítja, illetve a jelenlegi iskolát a társulattól átveszi. Ezen kérelemnek előterjesztésére pedig válasszon a képviselőtestület kiküldöttet, akik az előjárásiggal egyetemben ez ügyben el fognak járni.

Dr. Talányi Ottó a községiesítés ellen amel kifogást, mert szerinte ez 20,000—25,000 koronába kerülne. Javasolja, hogy a jelenlegi társulati polgári iskolának nyilvánossági jog elnyeréséhez szükséges elhelyezésnél ne jelöltessek meg a községi vendéglős fogadót, hanem majd annak idején jelöljön ki helyet a képviselőtestület, melyben a folytatólagos osztályok elhelyezhetők remenek.

Jelenlévő kir. tanfelügyelő kijelenti, hogy amennyiben az előadó által előterjesztett javaslat elfogadtatik, reménye van arra nézve, hogy a jelenlegi társulati polgári iskola a nyilvánossági jogot meg fogja kapni és reménye van arra nézve is, hogy ha a község a polgári iskolát a társulattól átveszi, vagyis községiesíti, az esetben a miniszter az elemi iskolák építésére felvett 220,000 koronás kölcsön szükség szerinti kitolásába beleegyezését fogja adni.

Miután egyéb indítvány nem tétetett, előadó főbíró a névszerűt szavazást elrendelvé, felteszi a kérdést, elfogadtassék-e előadó javaslata, igen, vagy nem?

A képviselőtestület 31 szavazattöbbséggel elhatározza, hogy a társulati alapon fennálló polgári iskola (fiu- és leány) nyilvánossági jogának elnyerése végett a községi vendéglős fogadót az iskola céljaira a kijelölendő meliék-helyiségek és udvarral együtt *ideiglenesen átengedi* s utasítja az Előjáróságot, hogy a vendéglős jog és haszonbériet megszüntetése tárgyában annak idején tegyen a képviselőtestülethez jelentést.

Egyben elhatározza a képviselőtestület, hogy a mennyiben az iskolák építésére felvett 220000 koronás kölcsönnek a szükség szerinti kitolásába a nagyméltóságú miniszter nr beleegyezését adja, úgy, hogy ezen összegből a polgári iskola felépíthető és felszerelhető lesz és a szokásos segélyt (mint a tanárok fizetéséhez való hozzájárulást) megkapja a községi polgári iskolát felállítja, illetve a jelenlegi társulati fiu- és leány polgári iskolát községi jelleggel átveszi. Ez okból utasítja a képviselőtestület az előjáróságot, hogy az ezzel megválasztott dr. Neuberger Márk és Nagy Géza kiküldöttel a főjegyző, vagy helyettese a kellő lépéseket tegye meg, azt a nagyméltóságú miniszter Urna kérelmezze és eljárásnak eredményéről tegyen a képviselőtestülethez jelentést.

Hirek.

Kunszentmárton, november 27.

— **Személyi hír.** Dr. Benkó Ferenc pénzügyi titkár folyó hó 23-án községünkbe érkezett bélyegszemlére. Megvizsgálta a két takarékpénztárt, a közjegyzői hivatalt és a járásbírószágot.

— **Gyermek-előadás.** A kunszentmártoni polgári iskola fiu- és leányövéndékei december hóban a színházteremben gyermek-előadást rendeznek könyvtárunk javára. A program ének-, szavalatok-, vigjáték- és egy álmokép előadásából fog állni. Az előadás pontos idejét későbbi számunkban fogjuk közölni. Hiszünk, hogy a közönség szerető érdeklődéssel fogadja a gyermekek játékát s jóakaratu támogatással fogja az előadás sikerét előmozdítani.

— **Képviselőnk betegsége.** Dr. Kiss Ernő, a kunszentmártoni kerület képviselője betegen fekszik a Szent Lukács-fürdőben. Betegsége azonban nem súlyos, úgy hogy képviselőnk nem sokára elhagyhatja a Szent Lukács-fürdőt.

— **Sáros a műút.** A vasúti állomástól a Muszáj koresmáig terjedő műút gondozását az államépítészeti hivatal vállalta magára. A gondozásnak azonban a legkisebb fokát sem látjuk a műuton. Az elmúlt hetekben nagy esőzések voltak községünkben és így rengeteg sár rakodott le az útra. Majd jött a fagy. Nem mult el nap, hogy a fagyos úton egy-egy állat el ne esett volna. Az utáparó összetett kezekkel nézi, hogy a Kossuth Lajos-utcában milyen nehéz a közlekedés, de azért nem imékedik, hogy munkásokkal lehányassa a sárát. Felhívjuk az államépítészeti hivatal figyelmét erre a türehetetlen állapotra, mert ha már elvállalta a műút gondozását, hát akkor azt tisztítsa is, mert ha ez tovább is így tart, úgy sok szerencsétlenség fog történni községünkben.

— **A munkásházak.** A vármegye alispánja a jövő évre a megye nagyobb községeiben 181 munkásház építését vette tervbe. Felhívja a munkásokat, hogy amennyiben házakat építenek óhajtanak, úgy december hó 24-ig jelentkezzenek a községi előjárásnál.

— **Farkas a Körösparton.** Szombaton, folyó hó 26-án reggel egy jól kifejtett farkast láttak a járóelők a Körös szelevényi oldalán. A farkas a Betekincs felé vette útját és hamarosan eltűnt a holt Körös bozótjaiban. Valószínűek tartjuk, hogy a farkas a csongrádi rétről jöhetett el hozzánk.

— **Próbavágás.** A községi előjáróság folyó hó 26-án, szombaton próbavágást rendezett. Az előjáróság egy 439 kg súlyú tehenet vett, melyből 205 kg. tiszta hús lett. Elárusításra kerül 55 kg. I-ső rendű hús 1 korona 20 fillérjével, 60 kg. II. rendű 1 koronájával és 90 kg. III. rendű hús 92 fillérjével. A tehenet 199 koronáért vette a község. A kimérés ma reggel kezdődik a községi husszékben.

— **A szentesi állomás kibővítése.** Szentesnek nagyon szűk a pályaudvara, ami már sok panaszra adott okot. Most Csongrádvármegye közigazgatási-bizottsága foglalkozott a vasúti állomás rendkívül szűk területére és az állomási épület elégtelensége folytán előállott mizériákkal. Dr. Nagy Sándor alispán indítványára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez a szükséges kibővítési munkák haladéktalan elrendelése végett.

— **Halál vasalás közben.** Kovács Péterné Pozderka Mária folyó hó 24-én délután a konyhában fehérműveket vasalt. Egyszerre csak rosszul lett, összeesett és pár pillanat múlva meghalt. Az orvosok megállapították, hogy Kovácsnénak szívelzsírosodása volt és ez okozta hirtelen halálát.

— **Vásár kérelmezés.** Tiszakürt községnek eddig két országos vásárja van. A képviselőtestület most kérvénnyel fordult a miniszterhez, hogy január hónapra még egy vásárt engedélyezzen Tiszakürtnek.

— **Ki milyen?** Két városatyá találkozik a községházán a keddi közgyűlés előtt. Egyik lelkes nagyvendéglő-párti, míg a másik Körös párti. Amikor üdvözlölni kellett volna egymást, akkor a nagyvendéglő-párti rákiált a Körös-pártira:

— Te Lebovits!

Az se hagyja magát és visszatromfol:

— Te Frank!

— **Járvány.** Szentes városában a takonykór szörványosan fellépett.

— **Hirtelen halál.** Tóth Balázs föld-birtokos esütörtökön reggel elment dr. Talányi Ottó főorvoshoz, hogy magát megvizsgáltassa. Alig beszélgettek egy pár percig, Tóth hirtelen rosszul lett és pár pillanat múlva meghalt. A halál oka szívszélhűdés.

— **Hirdetmény a házbérjövéd-lem bevallása tárgyában.** A házbéradó az 1911. évre való érvényesítéssel kivetendő lévén, az ezen kivetés alapjául szolgáló házbérvallomási ívek benyújtására a pénzügyminisztérium az 1910. évi november hónap 2-től 30-ig terjedő időt tűzte ki. A házbéróról szóló 1909. évi VI. t.-c. 46. §-a értelmében a bevallás annak a községnek előjárásánál történik, amelynek területén a ház fekszik. Felhívjuk tehát a vallomásra kötelezettek, hogy a házbérvallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki, s azt a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) november hó 2-ikától kezdve legkésőbb november hó 30-ig nyújtsák be. A bevallás tárgya: a házak évi nyers bérjövédleme. Nyers jövédlemnek tekintendő együtt véve mindaz, amit a bérlő a bérlőtárgy használatára fejében a bevallás időpontjában ellenértékül fizet, illetőleg teljesíteni tartozik. Aki vallomását a kifizetett határidőben be nem adja, a kivetés során megállapított házbéradónak 1 százalékát, ha pedig a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, további 4 százalékát fizeti pótlék fejében. Biróilag büntetendő, vagyis jövédéki büntető eljárás alá eső kihágást követ el a tényleges birtokos vagy annak törvényes képviselője, ha a házbérjövédlemre vonatkozó vallomási ívben adóköteles jövédelmet szándékosan elhallgat, vagy abban tudva valótlan, vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrövidítésére alkalmas. Ha ennek a kihágásnak elkövetésében a bérlő is szándékosan részt vesz, ez a tettessel egyenlően büntetendő. Tájékoztatásul szolgáljon végül, hogy a vallomásra kötelezettek a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási ív részére hivatalból kézbesítve nem lett. Az előjáróság.

— **Kovács J. fogorvos,** a fog- és szájbetegségek specialistája, ki már évek óta jár el városunkba, rövid időre ismét megérkezett és működését megkezdte. Kéri ama fogbetegeket, kik segítségét igénybe óhajtnak venni, öt mielőbb felkeresni, mert némely műtét hosszabb kezelést igényel. Lakása: Körös szaloda 12. szám.

— **Vezérut.** A vármegye tudvalevőleg elhatározta, hogy a kunszentmártoni határt átszelő vezérutat egy darabon kibővített. A vármegye hozzá is fogatott a kiépítéshez, amennyiben a földmunkálatokat elvégeztette és a köveket hordatni kezdte. Az ut építése azonban hirtelen megakadt. A birtokosok olyan horribilis áron akarják átengedni az ut kiépítéséhez szükséges földterületeket, hogy a vármegye kénytelen volt a kiépítést beszüntetni. Hozzá járult ehhez még az is, hogy a birtokosok nem engedik meg, hogy a köveket a földjeiken rakják le. Előfordult az az eset is, hogy egy birtokos, kinek a földjére a köveket lerakták, pereli a vármegyét. Eredetileg az volt a terv, hogy a vezérut az év novemberére ki fog épülni. Azonban ez a birtokosok akadékoskodása és nagy igénye miatt nem sikerült. Így azután az az állapot állott elő, hogy a vezérut a nagy sár miatt közlekedni nem lehet, mert a kocsi elmerülnek az irtóztató nagy pocsolyában. Nincs olyan nap, hogy a község előjáróságához ne forduljanak a vezérut melletti birtokosok rimánkodni, hogy segítsen rajtuk, mert nem tudnak a tanyára kimenni. A községi főjegyző, akinek nagy érdeme van, hogy a vármegye ezen ut kiépítését elhatározta, figyelmeztette mindig a birtokosokat, hogy engedjenek, mert nem lesz kőútjuk. Figyelmeztetése azonban hiábavaló volt. Most már az ut kiépítését csak a tavasszal kezdhetik meg, ha a vármegye a birtokosokkal a kisajátításra meg tud egyezni. Tanuljunk ebből az esetből kunszentmártoniak.

— **Késelő diák.** Véres esemény tartja izgatottságban Szarvas város lakosságát. Egy magáról megfélemedezett diák, Mészáros Emil, IV. osztálybeli gimnázista, az utcán megszurta Blum József nyolcadik osztálybeli tanulót, aki életveszélyesen megsebesült. A véres eset előzménye civakodás volt. Amikor ugyanis a diákok kijöttek a gimnáziumból, Blum József véletlenül úgy lépett el Mészáros mellett a sáros járdán, hogy a sár ráfröcsesent ennek a ruhájára. Mészáros olyan dühbe jött, hogy a leggyalázóbb kifejezésekkel illette Blumot, aki erre arcultotta Mészárost. Mészáros az inzultusra kirántott zsebéből egy vadászkest, amelyet már régebben hordott magánál és mint a parasztleányok szokták, megkéselte Blumot. Két szurást ejtett rajta, egyet a száján, egyet pedig a mellén. Az utóbbi szurás a tüdejét érte a szerencsétlen fiatalembernek, aki összeesett. Allapota életveszélyes. A részvét iránta nagy, mert tudják róla, hogy szelid magaviseletű, szorgalmas tanuló volt, míg támadójának már sok baja volt kötekedő természete miatt. A részvétből kijut a késelő diák apjának is, aki a város köztisztelőben álló polgára.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban november 19—26-ig születtek: Gyalay Erzsébet, Kiss József, Szabó Mária, Berta István András, Mikkel Jolán, Varga Béla, Szabó Elek. Házasságot kötöttek: Kiss Elek és Veres Julianna, Gácsi Kálmán és Szepesi Mária, Janeska György és Karsai Mária, Szarka József és Harangozó Borbála, Gulyás Gáspár és Tóth Erzsébet, Kézmárky János és Hegedüs Rozália, Sinka János és K. Balla Anna, Veress János és Tropa Rozália. Gyöllői Lukács és Szaszko Julianna, N. Balla Péter és Horváth Margit, Gyenes Lajos és Lukács Ilona, Bodor István és Ambrus Rozália, Szabó Mihály és Kasza Mária, Balla Mihály és Harangozó Margit. — Elhaltak: özv. László Pálné Balla Rozália 66 éves, Nálhi János 57 éves, Szarka János 80 éves, Kovács Péterné Pozderka Mártha 53 éves, Tóth A. Balázs 63 éves.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem, hogy

ügyvédi irodámat

Kunszentmártonban, Kövesdy Károly ur házában, a nagytakarékkal szemközt, megnyitottam.

Kunszentmárton, 1910. október hó.

Kiváló tisztelettel

Dr. Turcsányi György.
ügyvéd.

WOLF DEZSÓ KÖNYVNYOMDÁJA KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSÓ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN KUNSZENTMÁRTON.

IZLÉSES MUNKA. ◊ GYORS SZÁLLÍTÁS.

Hegedüs Lukács kereskedőnél egy jó családból való fiu

tanulónak

felvétetik.

4424/1910. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

Sváb Gyula végrehajthatónak Bocskay Béla és neje Farkas Eszter végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 112 kor. tőke, ennek 1907. évi június hó 20-tól járó 5 százalék kamata, 21 kor. 10 fill. végrehajtási már megállapított, valamint a jelenlegi 24 kor., ugy a csatlakozott Kádár József végrehajtható javára 1450 kor. és jár., a csatlakoztatott Schwarca József és társa budapesti cég javára 188 kor. 48 fill. és jár., a csatlakoztatott Levai Gyula csongrádi lakos javára 291 kor. 34 fill. tőke és jár., a csatlakoztatott öz. Trincs Vilmosné javára 83 kor. 50 fill. tőke és jár. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a kunszentmártoni kir. jbiróság területén levő, Szelevény községben fekvő, a szelevényi 26. sz. betétben A I 1-5. sor. 189. hrsz. szőlő a beltelekben, 190. hrsz. ház 98. sz. a udvarral a beltelekben, 191. hrsz. kert a beltelekben ártér, 192. hrsz. szőlő a beltelekben, ártér, 193. hrsz. szőlő a beltelekben, ártér ingatlanokra az özvegy Czucz Sándorné szül. Székely Erzsébet javára az ezen ingatlanok fele részére bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartása mellett 1160 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1910. évi december hó 15-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki Szelevény községhez.

Ezen árverésen a fentkörülirt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadrészen alól nem fog eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni és az 1908. 41. t.-c. 25. §-a értelmében az, aki a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tesz, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, mert ha ennek eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyét haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Kunszentmárton, 1910. szept. 25.

Gaál, s. k.,
kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Donánszky,
kir. tkvezető.

Föld eladás.

A szentesi határban 61 kat. hold föld szép tanyaépületekkel eladó. Cim megtudható lapunk kiadóhivatalában.

Húsfüstölde!

Tisztelettel tudatom a nagyközönséggel, hogy Kunszentmártonban, körösparti házamnál modern húsfüstöldét rendeztem be, mely bármikor rendelkezésükre áll.

Tisztelettel

Gyóllay Mátyás.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca
Készít minden fajtaú hintókat és féderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.
Hívásra bárhol megjelen.

Friss felvágott és virsli

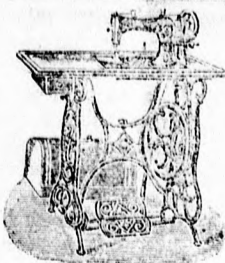
kapható minden kedden és csütörtökön

Molnár János

fűszer- és csemegekereskedésében
Kunszentmárton, vasut-utca.

Azonkívül állandóan raktáron vannak:

Prágai sódar	Valódi Ementháli sajt
Prágai császárhus	" Król "
Herz-féle szalámi	Trapista boszniai "
Debreceni füstöltkolbász	Francia Rockfort "
" paprikásszalonna	Romaduri "
Tormászvirslis kicli	Imperial "
" nagy	Liptói túró, — Tea-vaj
Párizsi	Szardínia, Szardínia-gyűrű.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szerzethetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben 6 évi jótállás mellett.

Kényelmes havi és heti részletfizetés.

Tisztelettel tudatom a m. t. butorvásárló közönséggel, hogy eddig a Kure-féle házba fennállott

butorraktáramat

saját házamba, a Király- (zsinór) utca 1046. számú házba áthelyeztem. Mindenféle funécs, fényes és matt, továbbá festett és konyhabutorokat olcsó árakon árusíthatok.

Egyben felhívom b. figyelmüket az újonnan berendezett, új kocsival ellátott

TEMETKEZÉSI- vállalatomra.

Temetéseket olcsó árakban vállallok. Raktáron tartok fa- és ércokporsókat, dus választékban sírkoszorúkat.

Kérem a nagyközönség szives pártfogását, illő tisztelettel

ifj. MOLNÁR FERENC.

A legfinomabb arany

jegygyűrűk

és divatos

menyasszonyi ajándéktárgyak
meglepő olcsó árakban kaphatók

Dévai Jenő órás és ékszerésznél
Kunszentmárton,

Piac-tér, a gyógyszer-tár mellett.

Ne vegyen mást

KÖHÖGÉS

ellen, mint

KAISER-féle

Mell-Karamellát

a három fenyő védjeggyel.

Biztosan enyhítő, köhögés elleni bonbonok.

5900 köszönő- és hálalevél orvosoktól és magánosoktól.

Csomagonként 20 és 40 fillérért

kapható Kunszentmárton és környéke részére

Lukács Andor

gyógyszertárában. Piac-tér.